

ALKOL VE MADDE BAĞIMLILIĞI

AİLE EĞİTİMİ

1.BÖLÜM

BAĞIMLILIK NEDİR?

MADDE BAĞIMLILIĞI NEDİR?

BAĞIMLILIK YAPAN MADDELER NELERDİR?

BAĞIMLILIK NEDİR?

Bağımlılık bireylerin, kendilerinin ruhsal ve bedensel sağlığına ya da sosyal yaşamına zarar vermesine karşın, belirli bir eylemi yinelemeye yönelik önüne geçilemez bir istek duymaları halidir.

MADDE BAĞIMLILIĞI;

Herhangi bir maddenin tedavi amaçlı olmaksızın, fizyolojik bir gereksinime yanıt vermeden, **giderek artan miktarda** kullanılmasıdır.

-
- Bir maddenin belirgin bir etkiyi elde etmek için alınması sürecinde ortaya çıkan bedensel, ruhsal ya da sosyal sorunlara rağmen **madde alımının devam etmesi,**
 - Bırakma isteğine rağmen **bırakılamaması,**
 - Aynı etkiyi elde edebilmek için giderek madde **miktarının arttırılması,**
 - Maddeyi **alma isteğinin durdurulamaması** durumudur.

MADDE BAĞIMLILIĞI TANI ÖLÇÜTLERİ

- Maddeyi kullanmak için güçlü bir istek,
- Maddeyi kullanma davranışını denetlemede güçlük,
- Yoksunluk belirtileri (Kronik madde kullanımını azalttıktan veya kestikten sonra mide bulantısı, huzursuzluk, uykusuzluk, konsantrasyon problemleri, terleme, titreme, kaygı gibi belirtiler yaşamak.),
- Tolerans gelişimi (Aynı etkiye ulaşmak için daha fazla madde kullanmaya ihtiyaç duymak.),
- Maddeyi elde etmek, kullanmak ve belirtilerini gizlemek için aşırı zaman ve çaba harcama,
- Madde kullanımını sosyal, ruhsal, fiziksel sorunlara yol açsa da maddeyi almaya devam etme,

Bu belirtilerin 3 tanesinin olması kişiye bağımlı demek için yeterlidir.

BAĞIMLILIK YAPAN MADDELER

"BAĞIMLI OLMA
ÖZGÜR OL"

BAĞIMLILIK YAPAN MADDELER

- Sigara
- Esrar
- Eroin
- Kokain
- Kafein
- Alkol
- Uçucu maddeler
- Ecstasy
- Morfin
- Akineton vb.bazı ilaçlar
- Bazı mantarlar
- LSD

NIKOTİN

- Sigara ya da puro olarak alınır.
- Bağımlılığı çok güçlüdür ve bırakmak çok zordur.
- Yağ dokusunda biriktiğinden sigara bırakıldıktan sonra da vücuttan atılması çok uzun sürer.
- Ağız kokusu yapar, dişleri sarartır.
- Kalp damarlarında tıkanıklık, bronşların daralması sonucu akciğer rahatsızlıkları, beyin damarlarında tıkanma ve buna bağlı felç, ayak ve bacak damarlarında tıkanma görülür.

NIKOTİN(2)

- Sigara içenlerde akciğer kanseri olma riski 22 kat, mesane kanseri riski iki kat, bronşit riski 10 kat, kalp hastası olma olasılığı 3 kat daha fazladır.
- Gebelikte sigara ya da tütün kullanımı; erken doğuma, bebek ölümüne, düşük doğum ağırlığına neden olmaktadır.
- Sigara içenlerde içmeyenlere göre esrar kullanma riski 8 kat fazladır.

ALKOL

Bireyin beden ve ruh sağlığını, aile içi ilişkilerini, sosyal durumunu ve iş uyumunu bozacak derecede sık ve fazla alkol alması, aynı etkiyi elde edebilmek için gittikçe artan miktarlarda alkol alması ve alkol alma isteğini durduramamasıdır.

ALKOL(2)

- Bedende ve kişilikte yıkıma yol açan güçlü bir zehirdir, hızla kana karışır.
- Dikkat ve konsantrasyon sorunları, algı ve muhakemede bozulma, reflekslerin zayıflaması gibi işlevsel bozukluklara;
- Bunaltı, uyku ve yeme bozuklukları, bunama, depresyon, psikotik bozukluklar gibi psikiyatrik tablolara,
- Kanser, zatürree, tüberküloz, cinsel bozukluklar gibi fizyolojik rahatsızlıklara neden olur.

ALKOL (3)

- Genetik yatkınlığı olanlar için (ailede alkol alanların varlığı) ilk alkol alış bile hızla bağımlılığa götürebilir.
- Yaşam stresleriyle ya da sorunlarla karşılaştığında rahatlamak için alkole başvuran kişi, sonrasında bunu alışkanlık haline getirir ve hızla bağımlılık gelişir.
- Alkol almaksızın çalışmıyor veya ilişkilerini sürdürmüyorsa, mutlu ya da keyifli olamıyorsa bağımlılık aşamasına gelmiş demektir.
- Bağımlılık aşamasında alkolden de keyif alınmaz, sadece içmek için içilir.
- Sabahları alkol almak alkolizm için **tek kriter** değildir, kişi **alkolsüz bir şey yapamaz hale gelmişse bağımlıdır.**

İZMİT REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

ESRAR

- Genellikle ilk denenen yasadışı uyuşturucu maddedir.
- Hint kenevirinden elde edilir.
- Esrar sigara tütünü ile karıştırılır ve sigara yapılarak içilir.
- Esrarın ot, joint, plaka, mühür, papatya, anten, keyif, kaynar, nane, kına, derman, paspal, ilaç, afgan, mal, kenevir, cigaralık, sarma, kendir, kuru, marihuana gibi sokak adları vardır..

ESRAR (2)

- Kalp ritminde bozulma, iştah artışı ve ağız kuruluğu yapar, sarhoşluk hali yaratır. Güzlerde kanlanma, göz etrafında kızarma, döküntüye neden olabilir.
- Konuşma ve denge bozular, renk, ses, mekan algısı değişir.
- Motor hareketlerde yavaşlama, unutkanlık, artan konuşkanlık, sahte bir cesaret hali baş gösterir.
- Kuru öksürük, bronşit, faranjit, akciğer kanseri görülme sıklığı sigara içenlere göre 5 kat fazladır.
- Esrar kullananlarda şizofreni görülme riski kullanmayanlara göre 7 kat fazladır.

ESRAR (3)

ESRARLA İLGİLİ YANLIŞ İNANÇLAR

YANLIŞ

DOĞRU

Esrar doğal olduğu için zararlı değildir.

Birçok bitki insan için zehirlidir.

Esrar bağımlılık yapmaz.

Esrar psikolojik bağımlılık yapar, genellikle diğer maddelere geçiş maddesidir.

Esrarın etkisi sadece birkaç saat sürer.

Esrar vücutta yağ hücrelerinde depolandığı için etkisi günlerce, haftalarca sürebilir.

Esrar stresi giderir.

Diğer uyuşturucularda olduğu gibi esrar sadece problemlerle yüzleşmeyi geciktirir.

Esrar, sigaradan ve alkolden daha az zararlıdır.

Esrar 421 adet kimyasal madde içermektedir. Sigara şeklinde içildiği zaman sigaradan 5 kat daha zararlıdır.

Esrar zihni açar

Esrar zihni sisli hale getirir. Bellek, konuşma, anlama ve karar verme yeteneğini bozar.

UÇUCU MADDELER

- Tiner, uhu, bali gibi yapıştırıcılar, benzin, aseton, oje, çakmak gazı gibi maddeler uçucu madde kapsamında değerlendirilir.
- Bunlar genelde bir beze emdirilir veya bir torbaya doldurulur ve buharı içe çekilerek kullanılır.
- İlk denemede bile kanamaya bağlı ölümlere neden olabilirler.
- Bağımlılık yapıcı etkisi fazladır.
- Belirgin bir kokusu vardır ama kokusunun anlaşılmaması için bu maddeler kullanıldıktan sonra sakız çiğnenmekte veya alkol alınmaktadır.

UÇUCU MADDELER (2)

- Ciddi bir sarhoşluk, denge bozukluğu, yürüme güçlüğüne neden olur.
- Baş ağrısı, bulantı, kusma, tıkanma, boğulma ve buna bağlı olarak **ani ölümler** meydana getirir.
- Kalıcı beyin hasarları oluşturur ve öğrenme, yargılama gibi yeteneklerini bozar.
- Madde etkisindeki kişi agresif, öfkeli, saldırgan olur.
- Sanılanın aksine sadece sokak çocukları tarafından kullanılmaz, elde edilmesi kolay olduğundan kullanımı son derece yaygındır.

İZMİT REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

sislietfalacilservis.blogspot.com

ECSTACY(MDMA)

- Yer altı imalathanelerinde tasarlanmış sentetik kimyasal bir maddedir.
- Ecstasy haplar şeklinde satılır. Üzerinde çeşitli amblemler bulunur.
- Etkisi 6-12 saat kadar sürer. Pıt, mitsubishi, çılgın, max, roket, adem, yuvarlak, eks, X gibi adları vardır.
- İçen kişilerde enerji artışı ve karşı cinse yakınlık hissi oluşturur.
- Bu nedenle genelde diskolar, partilerde veya barlarda kullanılır.

ECSTASY (2)

- Halusinojen özellik ile uyarıcı özelliği birleştirir.
- Koordinasyon bozukluğu, vücut ısısında ve kan basıncında artış, böbreklerde hasar, bulanık görme, ağızda kuruluk, titreme, terleme, bulantı ve kalp ritminde bozukluğa neden olur.
- Depresyon, paranoya, anksiyete, şaşkınlık yaşanır.
- Ecstasy bağımlılık yapar ve kişi onsuz eğlenemez hale gelir.
- Kalp veya böbrek yetmezliği olanlarda ani ölümlere neden olabilmektedir.

Ecstasy

EROİN

- Haşhaş bitkisinin kurutulmuş sıvısından elde edilir.
- Beyazdan koyu kahverengiye kadar değişik renklerde olabilir.
- Sigaraya sarılabilir, buruna çekilebilir, damar içine verilebilir veya dumanı içe çekilebilir.
- Vuruş, eyç, koreks, dalga, paket, ilaç, beyaz, mal, tiş, peynir, paket gibi sokak adları vardır.
- Çok şiddetli ve hızlı bağımlılık yapar.

EROİN (2)

- Beden ısısında düşme, gevşeme, hareket ve konuşmada yavaşlama, göz bebeklerinde küçülme, yüzde kızarıklık , bedende enjeksiyon izleri görülür.
- Madde bağımlılarının bile en çok korktukları maddedir. Zira, alınmadığında korkunç yoksunluk belirtileri görülür.
- Alınmadığı zaman burun akıntısı, halsizlik, uykusuzluk, ciddi kas ağrıları ve kramplar, beyin yıkımları görülür, sinir sistemi bloke olur.
- Etkisi 6-8 saatte geçtiğinden günde 3-4 kez kullanma ihtiyacı doğar.
- Yüksek dozda alındığında ölüme neden olur.

İL AÇ OLARAK KULLANILAN ANCAK BAĞIMLILIK YAPABİLECEK MADDELER

- Eczanelerde yeşil ve kırmızı reçete ile satılan ilaçlardır. (Diazem, Nervium, Xanax, Tranxilene, Ativan, Rivotril, Akineton ve Rohypnol gibi...)
- Rahatlama ve gevşemeye, kötüye kullanımda bağımlılığa yol açarlar.
- Alkol ile alındıklarında etkileri daha da artar.
- Yoksunluk tablolarında gerginlik, rahatlayamama, titreme, uykusuzluk, sinirlilik, bulantı gibi etkiler görülür; hayatı tehdit edici olabilir.
- Enerji içeceği ve sınavlarda dikkati yoğunlaştırdığı iddia edilen haplar da tehlike yaratmaktadır.

2.BÖLÜM

RİSK FAKTÖRLERİ NELERDİR?

KORUYUCU FAKTÖRLER NELERDİR?

ÇOCUĞUNUZUN MADDE
KULANMAYA BAŞLAMASINI
ÖNLEMENİN İÇİN NELER
YAPABİLİRSİNİZ?

RİSK YARATAN FAKTÖRLER

-Aile-

- Ruhsal sorunları ya da bağımlılığı olan ebeveynin bulunduğu kaotik aileler,
- Tutarsız, aşırı kontrolcü ya da aşırı ilgisiz aile tutumları,
- Ailede şiddet içeren davranışların olması,
- Ebeveynlerin madde kullanıyor olmaları
- Çocuğun madde kullanımına hoşgörü gösterilmesi
- Ebeveynlerin çocuğun hayatının dışında olmaları
- Ailede gerekli disiplinin veya otoritenin kurulamamış olması
- Parçalanmış aileler
- Aile içi iletişim eksikliği

RİSK YARATAN FAKTÖRER

-Bireysel-

- Merak
- Okul başarısında düşüş,
- Bir arkadaş grubuna girebilme, “hayır” diyebilme, sorunlarla başa çıkabilme gibi sosyal becerilerin zayıf olması,
- 15 yaşından önce uyuşturucu madde denemiş olmak
- Düşük kendine güven
- Depresyon, gerginlik
- Sorunların üstesinden gelememe
- Travmatik tecrübeler
- Madde kullanımı ile ilgili olumlu düşüncelere sahip olma
- Erken yaştaki agresif davranışlar.
- Kendini ispat çabası
- Farklı olma isteği

RİSK YARATAN FAKTÖRLER

-Arkadaşlar-

- Başkalarını rahatsız etmek, canını yakmak, zor kullanarak istediklerini elde etmek gibi davranışlar sergileyen kişilerle arkadaşlık etmek
- Arkadaşların madde kullanmaları
- Arkadaşların madde kullanımına dair olumlu düşünceleri
- Kendini madde kullanan arkadaşlara benzetme, onları taklit etme

RİSK YARATAN FAKTÖRLER

-Toplumsal, Sosyo-ekonomik-

- Olumsuz, güvensiz ve disiplinsiz okul ortamı.
- Bilinçsiz ve özensiz televizyon yayınları
- Göç ve işsizliğin yüksek olması
- Bireyselliğin ve yalnızlık duygusunun yoğun yaşanması
- Uyuşturucu maddenin kolay erişilebilir olması

ÇOCUĞUNUZUN MADDE KULLANMAYA BAŞLAMASINI ÖNLEMELİK İÇİN NELER YAPABİLİRSİNİZ?

“Hayır” demesini öğretin

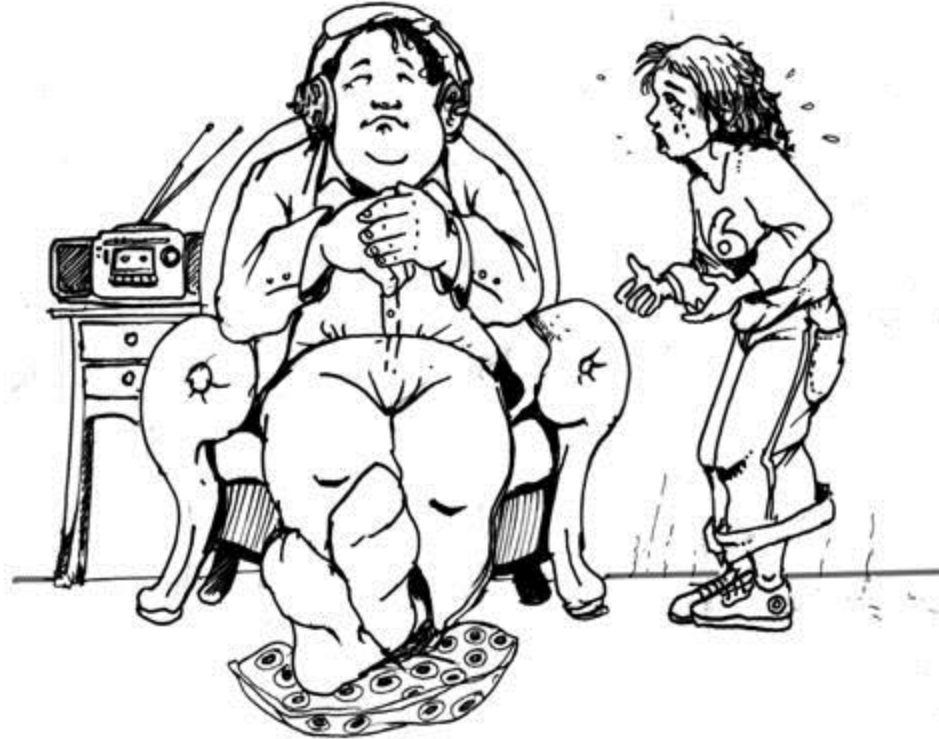

Örnek olun

“Sigara zararlıdır çocuklar!”

Dinleyin

“Anlat, anlat dinliyorum”

Öğrenmesine yardım edin

"Şunları oku, gel..."

Yargılamayın

“Sen zaten hep böylesin”

Tehdit etmeyin

“Eğer dediğimi yapmazsan...”

Sorgulamayın

"Kim, nerede, nasıl, niçin, ne zaman, neden..."

Konferans vermeyin

Teşhis koymayın

"Bence sen..."

Ahlak derslerinden kaçının

“Bunun böyle olması gerek, bu olmazsa olmaz”

Emir vermeyin

“Ne diyorsam onu yap, soru sorma”

Arkadaşlarını tanıyın

Onunla konuşun

“Bedeninin buna nasıl tepki vereceğini bilmiyoruz, bazı insanlar çok çabuk bağımlı olabilir; ya da çok hasta olabilirler, bu kişiden kişiye değişen bir durumdur.”

“Açık olun”

“Bazı arkadaşlarım yüzünden ben de kullandım, çünkü onlara uymak gerektiğini düşünüyordum. Kısa süre sonra fark ettim ki ben onu değil, o beni kontrol ediyordu.”

O günlerde etkileri hakkında bu kadar bilgim yoktu; şimdi bildiklerimi o zamanlar bilseydim hiçbir zaman denemezdim ve seni ondan uzak tutmak için ne yapmam gerekiyorsa yaparım.”

Sınırlar...

- Her çocuğun sınırlarını bilmeye ihtiyacı vardır.
- Sınırlar çocuğun kapasitesini aşmamalı.
- Koyduğunuz sınırlar açık ve anlaşılır olmalı.
- Kurallarınız çocuğa ne yapmamasını söylediği kadar ne yapması gerektiğini de söylemeli.
- Sınırlarınız geniş olsun ama bunları tutarlı ve "deliksiz" tutun.

ÖNLEME:OKUL ÖNCESİ DÖNEM

- Model olun
- Zararlı maddeleri tanıtın
- Hem kendi başına hem de bir başkasının vereceği ilacı almamasını öğretin
- Seçenek sunun, sonucunu anlatın, tercih yapma hakkını kendisine bırakın
- Sağlıklı beslenme alışkanlığı kazandırın
- Kendi sağlık ve öz bakımına ilişkin eylemlerini övün.

ÖNLEME:OKUL ÇAĞI

- Kuralları öğrenmelerini sağlayın
- Sağlıklı olmanın önemini gündeme getirin
- Sigara ve alkolün zararlarından bahsedin
- Reklamlarda satış için izlenen yolları, kar amacıya yapılan yanlışları anlatın
- “Hayır” demeyi öğretin

ERGENLİK DÖNEMİ ÖZELLİKLERİ

- Asi olma
- Çabuk öfkelenme
- Endişeli hal
- Kendine dönüklük
- Çabuk heyecanlanma
- Ruh halinde sürekli iniş-çıkışlar
- İlgi alanları ve zevklerin hızla değişmesi
- Arayış içinde olma
- Dış görünüşün önem kazanması
- Özerk olma çabası
- Ailenin geri plana düşüp arkadaşların ön plana geçmesi
- Bir gruba ait olma gayreti
- Cinselliğin farkına varma

ÖNLEME: ERGENLİK DÖNEMİ

- Ergenlik dönemi özelliklerini iyi tanıyın, madde bağımlılığı için dönemin riskli olduğunu ancak her ergenin madde kullanmayacağını bilin.
- Çocuğunuzun arkadaşlarını ve ebeveynlerini tanıyın, onları evinizde ağırlayın, arkadaşlıklar kurun. Aileleri ile onların çocuklarından bekledikleri davranışlar üstüne konuşun.
- Çocuğunuzun bulunduğu yer konusunda bilgi sahibi olun. Eğer çocuğunuz 'bir arkadaşının evinde' ise bu arkadaşı ve ailesini tanıdığınızdan emin olun. Eğer sinemaya gittiyse hangi sinemaya gittiğini bilin.
- Kurallarınızda tutarlı olun. Alkol ve madde konusundaki kesin tavrınızı takının.

ÖNLEME: ERGENLİK DÖNEMİ (2)

- Davranışlarındaki ani değişimlere karşı duyarlı olun.
- Sorunlarının farkında olun
- Sorunlarını çözmek için farklı yollar olduğunu öğretin
- Madde ve onun etkileri konusunda korkularınıza dayalı değil, gerçeklere dayalı bilgilerle konuşun.
- Bağımlılığın ömür boyu süren bir hastalık olduğunu anlatın
- “Hayır” demeyi öğretmeye devam edin. Arkadaş baskısına karşı nasıl tepki verileceğini öğretin

ÖNLEME ERGENLİK DÖNEMİ (3)

- Çocuğunuzun sorumluluklarını onun adına yüklenmeyin.
- Ortak deneyim ve fikir birliğı yaşadığınız alanları keşfedin.
- Spor ve diğere sosyal faaliyetlere yönlendirin.

3.BÖLÜM

BAĞIMLILIK NASIL GELİŞİR?

MADDE KULLANAN ÇOCUĞU FARKETME YOLLARI

MADDE KULLANAN ÇOCUĞA YAKLAŞMA YOLLARI

Bir kişinin madde kullanıp kullanmadığını anlamak kolay değildir.

Özellikle kullanımın erken evrelerinde bunu anlamak çok daha zor olabilmektedir.

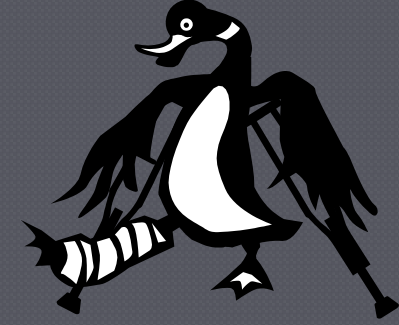
Belirtilerin çoğu ergenlik dönemine özgü özelliklerle benzerlik göstermektedir. Bu yüzden çocuğu hiçbir koşulda etiketlemeden, okul idaresi ve rehberlik servisiyle eş güdüm içinde çalışılmalıdır.

BAĞIMLILIK NASIL GELİŞİR?

“Belki kullanabilirim”

“Korku ve merak”

“Bir kereden bir şey olmaz”

“Bıraktım, bir daha başlamam”

“Bir daha asla”

“Ben bağımlı olmam”

“İstersem bırakırım”

“Bu meret bırakılmaz ki!”

“Artık bırakacağım”

“Bırakmak zorundayım”

DOĞRULAR-YANLIŞLAR

YANLIŞ

- Yalnız iradesiz kişiler bağımlı olur.
- Bağımlılıktan kurtulmak mümkün değildir.
- “Bir kere denemekten bir Şey olmaz”
- “Ben bağımlı olmam”
- Esrar bağımlılık yapmaz.

DOĞRU

- Bağımlılığın irade ile ilgisi yoktur. Kimse “ben bağımlı olacağım” diye yola çıkmaz.
- Bağımlılık tam olarak iyileŐmez ama dŐzeler. Bağımlılık, ŐmŐr boyu sŐren bir hastalık olarak kabul edilmelidir.
- Bir kere denemekle ya da ara sıra kullanmakla bağımlı olunur.Bağımlılığın ilk adımı, bir kere kullanmaktır.
- Herkes bağımlı olabilir.
- Kimyasal ya da doğal; uyarıcı ya da uyururucu her madde bağımlılık yapar.

SİGARA İÇTİĞİNİ ÖĞRENDİĞİNİZDE...

Anti-2nd Hand Smoking Ahlan Magazine Ad (22.5x30cm)
(GIRL Version)

Stop second hand smoking

İZMİR REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

- İerken yakalarsanız zarar vermeyin, sadece elindeki aln.
- Evde sigara iemeyeceğini bildirin.
- Eğer siz içiyorsanız siz de bırakın. Dediğimi yap, yaptığımı yapma asla içe yaramaz.
- Sigara ile ilgili ev içi kurallara siz de uyun.
- Çocuğunuzda nasihat dilini kullanmadan düzenli olarak sigaranın etkileri hakkında konuşun.
- UNUTMAYIN! Bir defalık konuşma içe yaramaz, kararlı ve tutarlı olun.

ALKOL ALIMI...

- Genç, gelişimini sürdürdüğü için alkol alımı yetişkine göre daha olumsuz etkiler yapmaktadır.
- Az miktarda alkol için.
- Her kutlama, eğlence ya da tatilde içmeyin.
- Stresli ya da keyifli olduğunuz her durumda alkol almayın.
- İçkinizi ona aldirtmayın ya da getirtmeyin.

ALKOL ALIMI (2)...

- Alkol almasını onaylamayın ama izin vermek durumunda kaldığınız zaman bulunduğu ortam ve arkadaşlar hakkında bilgi edinin.
- Çok alkol kullanan arkadaşlarla birlikte olmaması konusunda ağırlığınızı koyun.
- Evde bir kutlama yapıyorsanız bol yiyecek ve içecek bulundurun.

BAĞIMLI KİŞİDE....

- Madde kullanımını kontrol etmekte güçlük çekme,
- Giderek, kullanılan maddenin dozunun artırma,
- Zarar vermesine rağmen madde kullanmaya devam etme,
- Aile, iş ve çevre ilişkilerinde bozulma,
- Başarısız bırakma girişimleri,
- Bıraktığı zaman ruhsal ya da fiziksel yoksunluk belirtilerinin ortaya çıkması (huzursuzluk, uykusuzluk vb) gözlenebilir.

MADDE KULLANAN ÇOCUĞU FARKETME YOLLARI

- Hafif uykululuk, halsizlik, yorgunluk, dikkat eksikliği..
- Bulantı, kusma, terleme, gözlerde kanlanma..
- Kas ve eklem ağrıları, kramplar..
- Ciltte renk değişiklikleri, iğne izleri..
- Sık sık fiziksel rahatsızlıklar geçirme..
- Yeme alışkanlığının bozulması (az ya da çok yeme)..
- Uyku düzeninin aileden farklı saatlere taşınması..
- Gürültüye hassaslık, aşırı uyuma veya gözbebeklerinin iyice küçülmüş olması önemli bir veri olabilir. Aşırı doz halinde ise gözbebekleri genişler. Tatlı yeme isteği esrarın, sürekli su içme isteği ise amfetaminlerin habercisi olabilir.

MADDE KULLANAN ÇOCUĞU FARKETME YOLLARI (2)

- Giysilerde ve nefeste maddenin kokusu..
- El, yüz ve giysilerde boya ve lekeler..
- Duman veya kimyasal kokuları saklamak için tütsü, oda deodorantı veya parfüm kullanımı..
- Alkol, sigara kokusunu gizlemek için yeni gargara veya naneli şeker kullanımı..
- Pipo ve sarma kağıt gibi madde teçhizatına dair kanıtlar..
- Saç spreyi, oje, tıpeks (daksil), kağıt torba ve bezler gibi solunacak ürün kanıtları.
- Genişlemiş göz bebekleri veya kanlı gözleri gizlemek için göz damlası şişeleri..
- Kendisine olan özeninin azalması..
- Sık sık veya uygunsuz zamanlarda güneş gözlükleri takmak, uzun kollu giysiler giymek,

MADDE KULLANAN ÇOCUĞU FARKETME YOLLARI (3)

- Huzursuzluk, sıkıntı hissi, depresyon..
- Öfke patlamaları, asabiyet, taşkın davranışlar veya genel tutum değişikliği.
- Bazen neşeli, sakin, bazen öfkeli olma..
- Dikkati yoğunlaştırmada güçlük..
- Sözel iletişimde farklılaşma (arkadaşlarıyla konuşurken saklı, kodlu bir dil kullanma ya da tutarsız konuşma, uygunsuz sözler söyleme)..

MADDE KULLANAN KİŞİYİ FARKETME YOLLARI(4)

- Sorumluluklarından aksamalar (okul, iş arkadaş yaşamında bozukluklar)
- Odasında yalnız kalmayı tercih etme..
- Sahip olduklarıyla veya aktiviteleriyle ilgili artan bir gizlilik..
- Evde daha az vakit geçirme..
- Aile ile ilişkilerin azalması veya bozulması..

MADDE KULLANAN ÇOCUĞU FARKETME YOLLARI(5)

- Çevre ve arkadaşların eski önemlerini yitirmesi ..
- Var olan arkadaş veya aileden uzaklaşma ya da yeni bir arkadaş grubuna girme..
- Okula devamı azalmaya, başarısında düşme..
- Okuldaki arkadaş grubu değişebilir.
- Şüpheli yeni arkadaşlar..

MADDE KULLANAN ÇOCUĞU FARKETME YOLLARI(6)

- Daha fazla para harcama..
- Okul ödevlerinde olumsuz değişiklikler, notların düşmesi.
- Yasa dışı davranışlarda bulunma (hırsızlık, evden kaçma, gasp vb.)
- Uygunsuz para harcama ve borç almada artış..
- Para cüzdanınızdan düzenli olarak para çalınması..
- Arkadaşlarını, dinlediği müziği, giydiği tişörtleri, taktığı takıları bir, bir inceleyin. Hatta belli bir yerin kibritini, hesap pusulasını görürseniz bir gün siz de oraya gidin.

MADDE KULLANAN ÇOCUĞU FARKETME YOLLARI(7)

- Rahatça madde kullanabilmek için tuvalete, bodruma veya yalnız kalınabilecek yerlere sık sık gitmek gibi gizemli veya şüpheli davranışlarda bulunmak,
- En kesin yöntem kan ve idrar testleridir.

ÇOCUĞUNUN MADDE KULLANDIĞINI ÖĞRENEN ANNE-BABANIN TEPKİLERİ

TEPKİ	SÖYLEM
Kabullenmeme, inkar	“Yok, benim çocuğum asla yapmaz”
Kendini ve eşini suçlama	“Bu çocuk senin yüzünden böyle oldu”, “Sen şımarttın”, “Ben iyi anne/baba olamadım.”
Hayal kırıklığı, çaresizlik	“Ben onu bunun için mi yetiştirdim?”, “Herşey bitti artık”
Öfke duyma	“Benim böyle evladım olamaz”
Çocuğu suçlayan ve aşağılayan tarzda konuşma	“Senden ne köy olur ne kasaba”, “Serseri mi oldun başımıza?”
Uç kararlar alma eğilimi	“Artık bu okula gitmek yok”

Madde kullanımından şüphelenme süreci....

Şüphe

“Çaktırmadan” izleyin

Maddeler hakkında bilgi edinin

Kendinizi hazır hissedin

İyi bir ortam yaratın

Duygularınızı, düşüncelerinizi paylaşın

Şüphelenme Süreci...(2)

Reddetti

İzlemeye devam edin

Tekrar konuşmayı deneyin

Tekrar izlemeye devam
edin

Tekrar konuşmayı deneyin

Hakem niteliğindeki 3. bir şahıstan
yardım almayı önerin

MADDE KULLANAN GENÇE YAKLAŞIM..

- **Kendinizi hazır hissetmeden konuşmayın**(Ön yargılarınızdan kurtulun,uygun iletişim becerilerini hatırlayın,bilgilerinizi güncelleyin v.b.).
- **Ön yargılarınızın farkında olun.**
- **Etiketlemekten kaçının**
- **Herkesin hata yapabileceğini, önemli olanın bunu fark etmek ve telafi etmek olduğunu söyleyin.**
- **Onu sevdiğinizi ve daima yanında olacağınızı vurgulayın.**
- **Amacınızın ona destek olmak olduğunu belirtin.**
- **Yardım ya da danışmanlık alması için ikna edin.**

ACİL DURUM NEDİR?

- Maddenin yüksek dozda alınması (zehirlenme, aşırı doz)
- Madde bulunmadığı için ortaya çıkan şiddetli yoksunluk belirtileri.

ACİL DURUMLARDA NE YAPILMALI?

- Acil servis numarası olan 112'yi arayın, ambulans ve doktor isteyin.
- Soğukkanlılığınızı koruyun
- Çocuğu sakinleştirmeye ve güven vermeye çalışın
- Ortamı sakinleştirmek için ışıkları ve gürültüyü azaltın.
- Bilincini kaybettiyse yan yatırın ve soluk aldığından emin olun
- Kullandığı maddeyi, ilacı ya da tozu dikkatli bir şekilde toplayarak doktora verin.

YASAL YÖNDEN ALKOL VE MADDE KULLANIMI

TCK Madde 192'ye göre;

Kullanan kişi soruşturma başlatılmadan önce resmi makamlara başvurarak tedavi olmayı isterse, hakkında cezaya hükmolunmaz.

Kullanıcı olan çocukların **hukuki süreç başlamadan önce** tedaviye ikna edilmeleri önemli

12 yaşın üzerindeki çocukları okuldan polis, çocuk koruma kanunu kapsamında, **sivil ekiplerle** alabilir, karakola değil, çocuk şubeye götürülmeleri gerekir.

15 yaş altındaki çocukların alınması için savcılık talimatı gerekiyor

TEŞEKKÜRLER

İZMİT REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ